

Výukový materiál pro předmět

MATEMATIKA

3. ročník

Reg. č. projektu:	CZ.1.07/1.1.10/01.0007
Název projektu:	Tvorba výukových materiálů pro žáky podle ŠVP
Název příjemce:	Obchodní akademie, České Budějovice, Husova 1
Klíčová aktivita:	Využití ICT ve výuce matematiky
Použitá literatura:	Seznam použité literatury je uveden v souboru MAT_3_Literatura.

Přímka v rovině

K popsání přímky potřebujeme buď 2 různé body nebo 1 bod a vektor.

Parametrická rovnice přímky

Přímka p je určena bodem $A[a_1; a_2]$ a směrovým vektorem $\mathbf{v} = (v_1; v_2)$. Symbolicky zapisujeme $X = A + t\mathbf{v}$, kde $t \in \mathbb{R}$ je parametr. V podstatě se jedná o dvě rovnice, protože bod má v rovině dvě souřadnice:

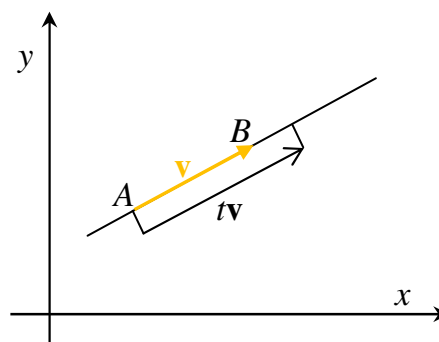
$$x = a_1 + t \cdot v_1$$

$$y = a_2 + t \cdot v_2$$

Ke všem bodům z roviny se z bodu A dostaneme posunutím o vektor.

- Pokud je bod na přímce, posouváme se o vektor, který je násobkem vektoru \mathbf{u} .
- Pokud bod není na přímce, posouváme se o vektor, který není násobkem vektoru \mathbf{u} .

→ bod X leží na přímce p , pokud splňuje rovnici $X = A + t\mathbf{v}$, kde $t \in \mathbb{R}$. Jinak řečeno – do libovolného bodu přímky p se dostanu z bodu A posunutím o násobek směrového vektoru \mathbf{u} .

Poznámka

Pokud je přímka zadána dvěma body (například A, B), pak směrový vektor získáme z těchto bodů ze vztahu $\mathbf{v} = B - A$.

Cvičení 1.

Napište parametrické vyjádření přímky určené bodem A a vektorem \mathbf{u} , je-li $A[3, -7], \mathbf{u} = (-2, 5)$.

Dosadíme do vztahu $X = A + t\mathbf{u}$:

$$\begin{aligned} x &= a_1 + t \cdot u_1 \rightarrow x = 3 + t \cdot (-2) \rightarrow x = 3 - 2t \\ y &= a_2 + t \cdot u_2 \rightarrow y = -7 + t \cdot 5 \rightarrow y = -7 + 5t \end{aligned}$$

Parametrické vyjádření přímky je $x = 3 - 2t, y = -7 + 5t; t \in \mathbb{R}$.

Cvičení 2.

Napište parametrické vyjádření přímky AB , jestliže $A[4, 0], B[2, 3]$.

Nejprve vyjádříme směrový vektor přímky AB ze vztahu $\mathbf{v} = B - A$:

$\mathbf{v} = (b_1 - a_1; b_2 - a_2) = (2 - 4; 3 - 0) = (-2; 3)$. Nyní jsme převedli úlohu na předchozí. Přímku máme vyjádřenou pomocí bodu A a vektoru \mathbf{v} :

$$\begin{aligned} x &= a_1 + t \cdot v_1 \rightarrow x = 4 + t \cdot (-2) \rightarrow x = 4 - 2t \\ y &= a_2 + t \cdot v_2 \rightarrow y = 0 + t \cdot 3 \rightarrow y = 3t \end{aligned}$$

Parametrické vyjádření přímky je $x = 4 - 2t, y = 3t$.

Cvičení 3.

Napište parametrické vyjádření přímky, která prochází bodem A a je rovnoběžná s vektorem $\mathbf{u} = BC$, jestliže $A[4, 2], B[2, 3], C[5, 4]$.

Nejprve vyjádříme směrový vektor přímky BC ze vztahu $\mathbf{u} = C - B$:

$\mathbf{u} = (c_1 - b_1; c_2 - b_2) = (5 - 2; 4 - 3) = (3; 1)$. Přímka má být rovnoběžná s vektorem \mathbf{u} . Její směrový vektor je pouze jiným umístěním vektoru \mathbf{u} . Proto pro vyjádření přímky použijeme vektor \mathbf{u} .

$$\begin{aligned} x &= a_1 + t \cdot u_1 & x &= 4 + t \cdot 3 & x &= 4 + 3t \\ y &= a_2 + t \cdot u_2 & y &= 2 + t \cdot 1 & y &= 2 + t \end{aligned}$$

Parametrické vyjádření přímky je $x = 4 + 3t$, $y = 2 + t$; $t \in R$.

Cvičení 4.

Přímka p je dána parametrickým vyjádřením $x = 3 - 4t$, $y = -2 + t$; $t \in R$. Zjistěte, zda na přímce p leží bod $X[11, -4]$.

Bod X leží na přímce p , pokud splňuje rovnici $X = A + t\mathbf{v}$, kde $t \in R$. Budeme hledat násobek směrového vektoru \mathbf{v} , který nám umožní posunout bod A do bodu X .

$$\begin{aligned} x &= 3 - 4t \\ y &= -2 + t \end{aligned} \rightarrow \begin{array}{l} \text{Obě hodnoty parametru se rovnají. (Našli jsme hodnotu} \\ \text{parametru, o kterou je posunut bod } A.) \end{array}$$

$$\left. \begin{aligned} 11 &= 3 - 4t \Rightarrow t = -2 \\ -4 &= -2 + t \Rightarrow t = -2 \end{aligned} \right\} \rightarrow \text{Bod } X$$

leží na přímce p .

Příklad 1.

Napište parametrické vyjádření přímky určené bodem A a vektorem \mathbf{u} , je-li:

$$\text{a) } A[0, 2], \mathbf{u} = (3, -6) \quad \text{b) } A[5, 0], \mathbf{u} = (0, 2) \quad \text{c) } A[0, 0], \mathbf{u} = (4, 0).$$

Příklad 2.

Napište parametrické vyjádření přímky AB , jestliže:

- a) $A[-3, 2], B[1, 2]$ b) $A[-2, -3], B[1, -5]$ c) $A[0, -5], B[3, -3]$.

Příklad 3.

Napište parametrické vyjádření přímky, která prochází bodem A a je rovnoběžná s vektorem $\mathbf{u} = BC$, jestliže:

- a) $A[2, -5], B[2, -4], C[3, -1]$ b) $A[-3, 0], B[-2, -7], C[-2, -5]$.

Příklad 4.

Přímka p je dána parametrickým vyjádřením $x = 3 - 4t$, $y = -2 + t$; $t \in \mathbb{R}$. Zjistěte, zda na přímce p leží body:

- a) $A[-1, -1]$ b) $B[-5, 0]$ c) $C[-9, 1]$ d) $D\left[-3, \frac{1}{2}\right]$ e) $E[11, 4]$ f) $F[1; -1, 5]$.

Příklad 5.

Určete druhou souřadnici bodu C tak, aby ležel na přímce AB , $A[3, -1]$, $B[1, 3]$, jestliže:

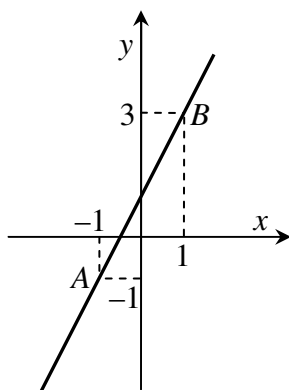
- a) $C[1, y]$ b) $C[0, y]$ c) $C[2,5; y]$

Obecná rovnice přímky

Parametrické vyjádření přímky ze dvou zadaných bodů již umíme určit. Zkusíme najít jiné vyjádření:

Cvičení 5.

Jsou dány body $A[-1, -1]$, $B[1, 3]$. Nakreslete přímku AB do kartézské soustavy souřadnic a najděte její další vyjádření.

Přímka je také grafem lineární funkce $y = ax + b$. Koeficienty spočítáme dosazením bodů A, B do obecného předpisu funkce:

$$\text{pro } A[-1, -1] \rightarrow -1 = a \cdot (-1) + b$$

$$\text{pro } B[1, 3] \rightarrow 3 = a \cdot 1 + b$$

Vyřešíme soustavu rovnic:

$$-1 = -a + b$$

$$3 = a + b$$

Sečtením rovnic získáme koeficient $b = 1$ a po dosazení i koeficient $a = 2$. Předpis funkce je $y = 2x + 1 \rightarrow$ rovnice $2x - y + 1 = 0$ je také rovnicí přímky.

Cvičení 6.

Zkusme výsledek minulého cvičení získat rovnou z parametrického vyjádření přímky.

Nejdříve parametrické vyjádření:

$$\text{Směrový vektor } \mathbf{u} = B - A: \mathbf{u} = (b_1 - a_1; b_2 - a_2) = (1 - (-1); 3 - (-1)) = (2; 4)$$

Tento směrový vektor má stejný směr jako vektor $(1, 2)$, protože $(2, 4) = 2 \cdot (1; 2)$. Nyní již vyjádříme parametrickou rovnici přímky:

$$x = -1 + t$$

$$y = -1 + 2t$$

Ve výsledku předchozího cvičení není obsažen parametr. Zkusme se ho i my zbavit a udělat ze dvou rovnic jednu \rightarrow vynásobíme první rovnici -2 a obě rovnice sečteme (vyloučíme parametr):

$$x = -1 + t \quad | \cdot (-2)$$

$$y = -1 + 2t$$

$$\begin{array}{r} -2x = 2 - 2t \\ y = -1 + 2t \end{array} \quad +$$

$$-2x + y = 1$$

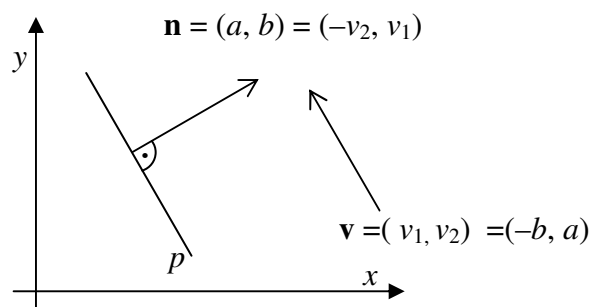
Převedením všech čísel na jednu stranu získáváme: $2x - y + 1 = 0$.

Obecná rovnice přímky

$$ax + by + c = 0$$

kde a, b jsou souřadnice normálového vektoru

$\mathbf{n} = (a; b)$, který je kolmý k přímce p a získáme ho ze směrového vektoru \mathbf{v} tak, že prohodíme souřadnice \mathbf{v} a u jedné souřadnice změníme znaménko (po prohození) - v tomto případě má směrový vektor \mathbf{v} souřadnice $(-b; a)$.

Cvičení 7.

Napište obecnou rovnici přímky AB , je-li $A[3, -4], B[-7, 1]$.

Ukažme ještě jeden postup pomocí normálového vektoru. Směrový vektor

$$\mathbf{u} = (b_1 - a_1; b_2 - a_2) = (-7 - 3; 1 - (-4)) = (-10; 5) \Rightarrow (-2, 1). \text{ Normálový vektor potom je:}$$

$$\mathbf{u} = (u_1; u_2) = (-b; a) = (-2; 1) \Rightarrow \mathbf{n} = (a; b) = (1; 2)$$

Dosadíme do obecného předpisu $ax + by + c = 0 \rightarrow x + 2y + c = 0$. Abychom dopočítali koeficient c , dosadíme souřadnice jednoho bodu (třeba A): $3 + 2 \cdot (-4) + c = 0 \rightarrow c = 5$.

Nyní již úplná obecná rovnice: $x + 2y + 5 = 0$.

Poznámka.

Je jedno, zda jsme v předchozím cvičení dosazovali bod A nebo B . Obě cesty vedou ke stejnému výsledku. (Přesvědčte se výpočtem.)

Cvičení 8.

Napište obecnou rovnici přímky, která prochází bodem $A[-2, 1]$ a je kolmá k vektoru

$$\mathbf{u} = (1, -1).$$

Směrový vektor nově vzniklé přímky je vektor kolmý (normálový) k vektoru \mathbf{u} . Její normálový vektor je kolmý na směrový \rightarrow normálový vektor nové přímky je shodný s vektorem \mathbf{u} .
Dosadíme do obecného předpisu $ax + by + c = 0 \rightarrow x - y + c = 0$. Abychom dopočítali koeficient c , dosadíme souřadnice bodu A: $-2 - 1 + c = 0 \rightarrow c = 3$.
Nyní již úplná obecná rovnice: $x - y + 3 = 0$.

Cvičení 9.

Rozhodněte, zda bod $A[-17, -22]$ leží na přímce určené obecnou rovnicí $5x - 3y - 6 = 0$.

Bod A leží na přímce p , pokud splňuje rovnici $ax + by + c = 0$. Dosadíme souřadnice bodu A do rovnice přímky: $5 \cdot (-17) - 3 \cdot (-22) - 6 \neq 0$. Bod A nesplňuje rovnost \rightarrow bod neleží na přímce.

Cvičení 10.

Napište obecnou rovnici přímky, která prochází bodem $A[3, 5]$ a je rovnoběžná s přímkou $p: 7x - 3y + 2 = 0$.

Rovnoběžná přímka s přímkou p má stejný normálový vektor $(7, -3)$ (normálové vektory jsou kolmé na rovnoběžné \rightarrow vzájemně jsou tedy rovnoběžné).

Dosadíme do obecného předpisu $ax + by + c = 0 \rightarrow 7x - 3y + c = 0$. Abychom dopočítali koeficient c , dosadíme souřadnice bodu A: $7 \cdot 3 - 3 \cdot 5 + c = 0 \rightarrow c = -6$.

Nyní již úplná obecná rovnice: $7x - 3y - 6 = 0$.

Cvičení 11.

Napište obecnou rovnici přímky, která prochází bodem $A[4, -7]$ a je kolmá k přímce $p: 2x - 5y + 10 = 0$.

Kolmá přímka s přímkou p má směrový vektor kolmý na směrový vektor přímky p . (Normálové vektory jsou kolmé na směrové \rightarrow vzájemně jsou tedy kolmé). Určíme kolmý vektor na vektor $(2; -5)$, který bude normálový vektor nové přímky $\rightarrow (5; 2)$.

Dosadíme do obecného předpisu $ax + by + c = 0 \rightarrow 5x + 2y + c = 0$. Abychom dopočítali koeficient c , dosadíme souřadnice bodu A: $5 \cdot 4 + 2 \cdot (-7) + c = 0 \rightarrow c = -6$.

Nyní již úplná obecná rovnice: $5x + 2y - 6 = 0$.

Cvičení 12.

Určete reálné číslo m tak, aby přímky $p: (m+1)x + 3my + 2 = 0$, $q: 2x + 9y + 5 = 0$ byly rovnoběžné.

Rovnoběžné přímky mají stejné normálové vektory, nebo jeden je násobkem druhého. Musí platit: $\mathbf{n}_p = k \cdot \mathbf{n}_q$, kde $\mathbf{n}_p = (m+1; 3m)$, $\mathbf{n}_q = (2; 9)$.

$$(m+1; 3m) = k \cdot (2; 9)$$

$$m+1 = 2k \Rightarrow 18k = 9m+9$$

$$3m = 9k \Rightarrow 18k = 6m$$

Využijeme srovnávací metodu a porovnáme pravé strany rovnic:

$$9m+9 = 6m \Rightarrow m = -3$$

Hledané číslo je -3 .

Příklad 6.

Napište obecnou rovnici přímky AB , je-li:

- a) $A[2, -7], B[-3, -5]$ b) $A[6, 2], B[6, -7]$ c) $A[4, -5], B[-2, -5]$.

Příklad 7.

Napište obecnou rovnici přímky, která prochází bodem A a je kolmá k vektoru \mathbf{u} , je-li:

a) $A[-2, 9], \mathbf{u} = (3, -1)$ b) $A[3, 0], \mathbf{u} = (-5, 2)$

Příklad 8.

Napište obecnou rovnici přímky, která prochází bodem A a je kolmá k vektoru $\mathbf{v} = \overrightarrow{BC}$, je-li:

a) $A[4, -7], B[-9, 5], C[-6, 1]$ b) $A[-5, -3], B[11, -2], C[2, -2]$.

Příklad 9.

Rozhodněte, které z bodů $A[1, 2]$, $B[-3, -1]$, $C[-1, 2]$ leží na přímce určené obecnou rovnicí $3x - 2y + 7 = 0$.

Příklad 10.

Napište obecnou rovnici tečny kružnice v bodě dotyku $T[6, 2]$, jestliže střed kružnice má souřadnice $[3, -4]$.

Příklad 11.

Určete reálné číslo m tak, aby přímky p, q byly rovnoběžné:

a) $p: (m+3)x - (2-m)y + 4 = 0, q: 6x + 21y - 10 = 0$

b) $p: (7m+1)x + (5-3m)y + m = 0, q: 3x - 4y + 7 = 0$

c) $p: mx - 3y + 8 = 0, q: 6x - (m+7)y + m = 0$

Směrnicový tvar rovnice přímky

1. Máme-li k dispozici obecnou rovnici přímky, vyjádříme z ní y a získáváme (musíme předpokládat, že b není 0):

$$y = kx + q, \text{ kde } k = -\frac{a}{b}, q = -\frac{c}{b}$$

k nazýváme směrnici přímky a platí $k = \tan \alpha$, kde α je úhel, který svírá přímka p s kladnou poloosou x .

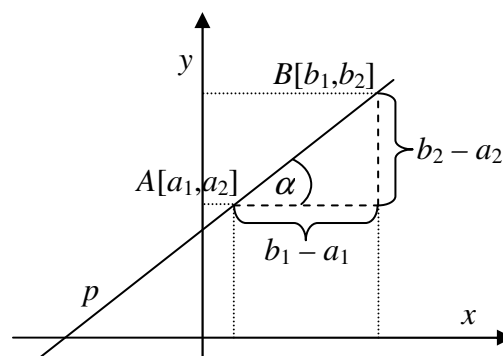
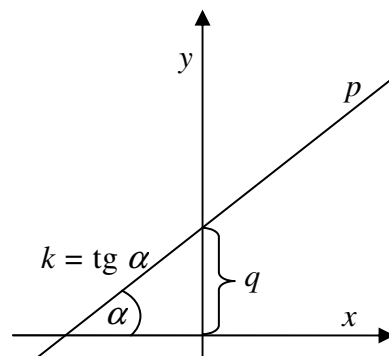
2. Je-li přímka určena dvěma body $A[a_1; a_2], B[b_1; b_2]$, lze určit rovnici přímky ve tvaru:

$$y - a_2 = \frac{b_2 - a_2}{b_1 - a_1} (x - a_1), \text{ kde } b_1 \neq a_1$$

POZOR! Jestliže je přímka rovnoběžná s osou y , pak má směrnicový tvar rovnice přímky tvar $x = m$, kde $m \in \mathbb{R}$.

Poznámka.

Všimněte si prvního cvičení v kapitole „Obecná rovnice přímky“, protože předpis lineární funkce $y = ax + b$ je až na koeficienty stejný jako směrnicový tvar přímky. (rozmyslete si tuto podobu!)

Cvičení 13.

Určete směrnici a napište směrnicový tvar rovnice přímky, která je určena obecnou rovnicí $3x - 2y + 4 = 0$.

Přímka je zadána obecnou rovnicí \rightarrow stačí vyjádřit y a získáme směrnicový tvar:

$$3x - 2y + 4 = 0 \rightarrow -2y = -3x - 4 \rightarrow y = \frac{3}{2}x + 2$$

Směrnicový tvar přímky je $y = \frac{3}{2}x + 2$ a směrnice je $k = \frac{3}{2}$.

Cvičení 14.

Napište obecnou rovnici přímky, je-li dána její směrnice $k = 3$ a úsek $q = -2$, který vytíná na ose y .

Napišeme nejdříve směrnicový tvar: $y = 3x - 2$. Nyní již stačí vše převést na jednu stranu rovnosti (vynulovat jednu stranu): $3x - y - 2 = 0$.

Cvičení 15.

Napište obecnou rovnici přímky, která má směrnici $k = \frac{2}{3}$ a prochází bodem $A[6, -7]$.

Napišeme nejdříve směrnicový tvar: $y = \frac{2}{3}x + q$. Dosazením souřadnic bodu A dopočítáme q :

$$-7 = \frac{2}{3} \cdot 6 + q \rightarrow q = -11. \text{ Celý směrnicový tvar je: } y = \frac{2}{3}x - 11. \text{ Nyní již stačí vše převést na}$$

jednu stranu rovnosti (popřípadě vynásobit 3): $\frac{2}{3}x - y - 11 = 0 \rightarrow 2x - 3y - 33 = 0$.

Cvičení 16.

Určete velikost úhlu, který svírá přímka daná obecnou rovnicí $x - \sqrt{3}y + 4\sqrt{3} + 3 = 0$ s kladnou poloosou x .

Převědeme obecnou rovnici na směrnicový tvar:

$$x - \sqrt{3}y + 4\sqrt{3} + 3 = 0 \rightarrow x + 4\sqrt{3} + 3 = \sqrt{3}y \rightarrow y = \frac{x}{\sqrt{3}} + \frac{4\sqrt{3} + 3}{\sqrt{3}} \rightarrow y = \frac{\sqrt{3}}{3}x + 4 + \sqrt{3}$$

Víme, že $k = \tan \alpha$. V našem případě $k = \frac{\sqrt{3}}{3} \rightarrow \frac{\sqrt{3}}{3} = \tan \alpha \rightarrow \alpha = 30^\circ$.

Přímka s kladnou poloosou x svírá úhel 30° .

Cvičení 17.

Napište obecnou rovnici přímky, která prochází bodem $A[2, 0]$ a s kladnou poloosou x svírá úhel o velikosti 60° .

Vyjdeme opět ze vztahu, že $k = \operatorname{tg} \alpha$. Z toho je zřejmé: $\operatorname{tg} 60^\circ = \sqrt{3} = k$. Dosadíme do směrnicového tvaru: $y = \sqrt{3}x + q$. Dosazením souřadnic bodu A dopočítáme q :
 $0 = \sqrt{3} \cdot 2 + q \rightarrow q = -2\sqrt{3}$. Celý směrnicový tvar je: $y = \sqrt{3}x - 2\sqrt{3}$. Nyní již stačí vše převést na jednu stranu rovnosti: $\sqrt{3}x - y - 2\sqrt{3} = 0$.

Cvičení 18.

Napište směrnicový tvar rovnice přímky, která prochází bodem A[4, 3] a je kolmá k přímce $y = 2x + 1$.

Při výpočtu využijeme důležitou vlastnost dvou kolmých přímek \rightarrow „součin směrnic dvou kolmých přímek je roven -1 “:

Dejme tomu, že naše hledaná přímka má směrnici k . Pak $2 \cdot k = -1 \rightarrow k = -\frac{1}{2}$. Dosadíme do

směrnicového tvaru: $y = -\frac{1}{2}x + q$. Dosazením souřadnic bodu A dopočítáme q :

$3 = -\frac{1}{2} \cdot 4 + q \rightarrow q = 5$. Celý směrnicový tvar je: $y = -\frac{1}{2}x + 5$.

Příklad 12.

Určete směrnici a napište směrnicový tvar rovnice přímky, která je určena obecnou rovnicí:

- a) $5x + 3y + 4 = 0$ b) $-3x + 6y + 5 = 0$ c) $-4x - 2y - 1 = 0$

Příklad 13.

Napište obecnou rovnici přímky, je-li dána její směrnice k a úsek q , který vytíná na ose y .

- a) $k = -2, q = -5$ b) $k = -\frac{1}{2}, q = 4$ c) $k = 0, q = 7$

Příklad 14.

Napište obecnou rovnici přímky, která má směrnici k a prochází bodem A , je-li:

a) $k = \frac{1}{4}, A[2, 2]$ b) $k = -\frac{1}{2}, A[-4, 5]$

Příklad 15.

Určete velikost úhlu, který svírá přímka daná obecnou rovnicí $x - y + 3 = 0$ s kladnou poloosou x .

Příklad 16.

Napište obecnou rovnici přímky, která prochází bodem $A[0, 3]$ a s kladnou poloosou x svírá úhel o velikosti 30° .

Příklad 17.

Napište směrnicový tvar rovnice přímky, která prochází bodem A a je kolmá k přímce p :

a) $A[6,1], p: y = -\frac{3}{2}x + \frac{1}{3}$ b) $A[4,2], p: y = \frac{1}{4}x + 1$

Přímka v prostoru

V prostoru máme zjednodušenou situaci, protože přímku v prostoru **nelze** vyjádřit obecným i směrnicovým (popřípadě úsekovým) tvarem.

Parametrická rovnice přímky

Přímka p je určena bodem $A[a_1; a_2; a_3]$ a směrovým vektorem $\mathbf{v} = (v_1; v_2; v_3)$. Symbolicky zapisujeme $X = A + t\mathbf{v}$, kde $t \in R$ je parametr. V podstatě se jedná o tři rovnice, protože bod má v prostoru tři souřadnice:

$$x = a_1 + t \cdot v_1$$

$$y = a_2 + t \cdot v_2$$

$$z = a_3 + t \cdot v_3$$

Cvičení 19.

Napište parametrické vyjádření přímky určené bodem $A[6, 1, 2]$ a vektorem $\mathbf{u} = (1, 2, 3)$.

Dosadíme do vztahu $X = A + t\mathbf{u}$:

$$x = a_1 + t \cdot u_1 \quad x = 6 + t \cdot 1 \quad x = 6 + t$$

$$y = a_2 + t \cdot u_2 \rightarrow y = 1 + t \cdot 2 \rightarrow y = 1 + 2t$$

$$z = a_3 + t \cdot u_3 \quad z = 2 + t \cdot 3 \quad z = 2 + 3t$$

Parametrické vyjádření přímky je $x = 6 + t$, $y = 1 + 2t$, $z = 2 + 3t$; $t \in R$.

Cvičení 20.

Určete čísla a, b tak, aby bod C ležel na přímce AB , je-li $A[1, 2, 3]$, $B[3, -2, 1]$, $C[a, b, -3]$.

Nejdříve určíme parametrickou rovnici přímky AB :

$$\mathbf{u} = (b_1 - a_1; b_2 - a_2; b_3 - a_3) = (3 - 1; -2 - 2; 1 - 3) = (2; -4; -2).$$

$$x = a_1 + t \cdot u_1 \quad x = 1 + t \cdot 2 \quad x = 1 + 2t$$

$$y = a_2 + t \cdot u_2 \rightarrow y = 2 + t \cdot (-4) \rightarrow y = 2 - 4t$$

$$z = a_3 + t \cdot u_3 \quad z = 3 + t \cdot (-2) \quad z = 3 - 2t$$

Dosadíme souřadnice bodu C a ze třetí rovnice vypočítáme hodnotu parametru $t \in R$, kterou dosadíme do zbývajících rovnic a vypočítáme a, b .

$$z = 3 - 2t \rightarrow -3 = 3 - 2t \rightarrow t = 3, \quad a = 1 + 2t \rightarrow a = 1 + 2 \cdot 3 \rightarrow a = 7,$$

$$b = 2 - 4t \rightarrow b = 2 - 4 \cdot 3 \rightarrow b = -10$$

Souřadnice bod jsou $C[7, -10, 3]$.

Příklad 18.

Napište parametrické vyjádření přímky určené bodem A a vektorem \mathbf{u} :

a) $A[-2, -1, 5], \mathbf{u} = (-1, 2, 2)$ b) $A[4, 3, -2], \mathbf{u} = (3, 7, -1)$

Příklad 19.

Určete čísla a , b tak, aby bod C ležel na přímce AB , je-li:

- a) $A[2, -3, 4]$, $B[4, -5, -6]$, $C[a, b + 5, 9]$
- b) $A[4, -5, 3]$, $B[6, 3, -1]$, $C[a, b - 4, a + b]$
- c) $A[5, -2, 3]$, $B[7, 6, -3]$, $C[a + 6, 2b + 3, 3a - 2b]$

Přehled použité literatury

- Calda, E., Petránek, O., Řepová, J.: Matematika 1. Část pro střední odborné školy a studijní obory středních odborných učilišť, SPN, n. p., Praha 1984
- Odvárko, O., Řepová, J.: Matematika 3. Část pro střední odborné školy a studijní obory středních odborných učilišť, SPN, n. p., Praha 1988
- Petránek, O., Calda, E., Hebák, P.: Matematika 4. Část pro střední odborné školy a studijní obory středních odborných učilišť, SPN, n. p., Praha 1985
- Huťka, V., Cířjak, M., Drobná, O., Švidroňová, A.: Matematika 7. Část pro střední odborné školy a studijní obory středních odborných učilišť, SPN, n. p., Praha 1986
- Polák, J.: Přehled středoškolské matematiky, Prometheus, s. r. o., Praha 2005
- Polák, J.: Středoškolská matematika v úlohách I, Prometheus, s. r. o., Praha 2002
- Polák, J.: Středoškolská matematika v úlohách II, Prometheus, s. r. o., Praha 1999
- Bušek, I.: Řešené maturitní úlohy z matematiky, Prometheus, s. r. o., Praha 2005
- Kubát, J., Hrubý, D., Pilgr, J.: Sbírka úloh z matematiky pro střední školy – maturitní minimum, Prometheus, s. r. o., Praha 2005
- Čermák, P., Červinková, P.: Odmaturuj z matematiky 1, Didaktis, s. r. o., Brno 2004
- Boucník, P., Herman, J., Krupka, P., Šimša, J.: Odmaturuj z matematiky 3, Didaktis, s. r. o., Brno 2004
- Hudcová, M., Kubíčková, L.: Sbírka úloh z matematiky pro střední odborné učiliště a střední odborné školy, Prometheus, s. r. o., Praha 2006
- Hudcová, M., Kubíčková, L.: Sbírka úloh z matematiky pro střední odborné učiliště a střední odborné školy a nástavbové studium, Prometheus, s. r. o., Praha 2006
- Kubát, J.: Sbírka úloh z matematiky pro přípravu k maturitní zkoušce a k přijímacím zkouškám na vysoké školy, Prometheus, s. r. o., Praha 2004
- Odvárko, O.: Sbírka úloh z matematiky pro gymnázia – funkce, Prometheus, s. r. o., Praha 2008
- Bušek, I.: Sbírka úloh z matematiky pro gymnázia – analytická geometrie, Prometheus, s. r. o., Praha 2006
- Petáková, J.: Matematika – příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy, Prometheus, s. r. o., Praha 2005
- Janeček, F.: Sbírka úloh z matematiky pro střední školy – výrazy, rovnice, nerovnice a jejich soustavy, Prometheus, s. r. o., Praha 2008
- Pešková, E., Mulačová, J.: Přehled středoškolské matematiky, Albra, Praha 1996
- Hrubý, D.: Matematická cvičení pro střední školy, Prometheus, s. r. o., Praha 2008
- Kováčík, J. a kolektiv: Řešené příklady z matematiky pro střední školy, ASPI, a. s., Praha 2006

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.